

Pável Ágoston

1886-1946

A Vas megyei Vashidegkúton /ma Szlovéniában, Cankován/, háromnyelvű faluban született 1886-ban Pável Ágoston. Anyanyelve a vend /hazai szlovén/ volt. Az iskolafelügyelő plébános unszolására az elemi osztályok után a szentgotthárdi alsó fokú gimnáziumban tanult tovább, és ismerte meg igazán a magyar nyelvet. *1901-1905-ig a szombathelyi Premontrei Gimnázium tanulója* lett. Részt vett az önképzőkör munkájában és írt az iskolaújságban. A szombathelyi évek után 1905-ben iratkozott be a Pázmány Péter Tudományegyetem magyar-latin tanári szakára. Kiváló tanárok tanították: Beöthy, Négyesy, Riedl, Simonyi, Szinnyei, Thewrewk. Kötelező tárgyain kívül 4 éven át tanulta az orosz, a szerb-horvát, sőt a lengyel és bolgár nyelvet is. Megjelentek első nyelvi tanulmányai a Magyar Nyelvőrben, délszláv nyelvű fordításait a

Magyar Néprajzi Társaság ülésén olvashatta fel. Bölcsészdoktori diplomáját összehasonlító szlavisztikából szerezte, szülőfaluja szlovén nyelvjárása hangtanának megírásával, melyet a MTA 1909-ben adott ki, és aranyéremmel tüntetett ki. Gyakorló tanári éve után előbb Tordán, majd Dombóváron, 1920-tól Szombathelyen tanított. Tordán életre szóló barátságot kötött Visky Károssal, akivel itt együtt kezdték el a néprajzi gyűjtőmunkát.

A szombathelyi leánygimnázium tanáraként kezdte el a Kultúrpalota épületében elhelyezett városi könyvtár felújítását, rendszerezését, fejlesztését, igazgatását. A múzeum Kőszegen élő igazgatója helyett, majd valóságosan is haláláig vezette az intézményt, "őre" és gyűjtője volt a néprajzi tárnak is. A múzeum épületében adott helyet dr. Smidt Lajos első nagy hadtörténeti kiállításának. A Mikes püspök úr által életre hívott Műemléki Bizottságnak felkért tagja volt. 1933-ban barátaival együtt megalakították a Múzeumbarátok Egyesületét, és ennek nevében indította meg a Vasi Szemle /később Dunántúli Szemle/ kiadását, melynek haláláig főszerkesztője volt. A Faludi Ferenc Irodalmi Társaság alelnökeként a korabeli helyi és országos irodalmi élet jeles alakjaival került baráti kapcsolatba. Eljött Szombathelyre többek között Illyés Gyula, Németh László, Kosztolányi, Tamási. Az Erdélyi Szépmíves Céh vezetőit: Dsida Jenőt, br. Kemény Jánost, Kós Károlyt, Nyíró Józsefet és az ugyancsak erdélyi gr. Bánffy Miklóst hívták meg az írói estekre. Ezekben az években Pável Ágostonnak 2 verseskötete és egyre több délszláv irodalmi fordítása jelent meg az ország különböző folyóirataiban. E fordítások eredetije főleg Mátyás királyról és a török harcok idejéről szólt, hogy a közösen megszenvedett múlt tisztelete alapján keresse a baráti közeledés útját. Nyári iskolai szabadsága idején lefordította a szlovének leghíresebb írójának, Cankarnak regényeit. Tagja volt a Tömörkény, a Gárdonyi, a Janus Pannonius Társaságnak. 1941-től a szegedi egyetem magántanárává fogadta. Szeretett tanítani, és atyai szívvvel karolta fel a fiatal tehetségeket./Bakó Józsefet, Gazdag Erzsit, Weöres Sándort/.

A Premontrei Gimnáziumnak nem csak diákja volt, de a múzeum vezetésével utóda lett legkiválóbb, múzeumalapító tanárainak: Lipp Vilmosnak és Kárpáti Kelemennek. Kedves munkatársai voltak az ő idején is a gimnázium tanárai, sőt, részben az ő utóda lett Fáy Ervin tanár úr.